
Vergaderjaar 2021–2022

XIII **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2022 (Zevende incidentele suppletoire begroting inzake IPCEI waterstof golf 2 en 3)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Mede namens de Minister voor Klimaat en Energie,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

M.A.M. Adriaansens

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significante verschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 4 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid zevende incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)								
	Stand ontwerpbe-groting 2022 incl. ISB's, NvW en amende-menten	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 7 ^e ISB	Stand 7 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	13.075.972	14.671.965	1.385.000	16.056.965	0	0	0	0
Uitgaven	4.983.223	5.029.610	0	5.029.610	145.000	290.000	509.000	335.000
Subsidies (regelingen)	4.582.452	4.656.721	0	4.656.721	145.000	290.000	509.000	335.000
Missiegedriven Onderzoek Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	60.135	61.280		61.280				
Hernieuwbare Energietransitie (HER+)	42.140	42.140		42.140				
Energie-efficiëntie	2.368	2.187		2.187				
Green Deals	500	500		500				
Demonstratieregeling Klimaat- en Energie-innovatie (DEI+)	75.963	100.298		100.298				
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	7.075	2.475		2.475				
Projecten Klimaat en Energieakkoord	3.981	2.231		2.231				
SDE	687.400	598.000		598.000				
SDE+	2.585.508	2.651.783		2.651.783				
SDE++	76.855	662.359		662.359				
Aardwarmte	17.500	17.500		17.500				
ISDE-regeling	258.000	256.700		256.700				
Compensatie Energie-intensieve bedrijven (ETS)	0	0		0				
Carbon Capture and Storage (CCS)	4.080	2.780		2.780				
Hoge Flux Reactor	6.401	6.401		6.401				
Caribisch Nederland	6.144	10.404		10.404				
Overige subsidies	50.000	71.600		71.600				
Opschalingsinstrument waterstof	4.000	138.600		138.600				
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	42.519	2.200		2.200				
Subsidie ondersteuning verduurzaming MKB	25.633	24.283		24.283				
IPCEI waterstof	3.000	3.000		3.000	145.000	290.000	509.000	335.000
Vulmaatregelen gasopslag	623.250	0		0				
Leningen	61.400	61.400	0	61.400	0	0	0	0
Lening EBN	61.400	61.400		61.400				
Lening Gasunie	0	0						
Garanties	0	0	0	0				
Verliesdeclaratie aardwarmte	0	0		0				

	Stand ontwerpbe- grotting 2022 incl. ISB's, NvW en amende- menten	Stand 1° suppletioire begroting	Mutaties 7° ISB	Stand 7° ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Opdrachten	36.953	36.853	0	36.853	0	0	0	0
Onderzoek mijnbouwbodembeweging	1.986	1.647		1.647				
SodM onderzoek	2.425	2.194		2.194				
Uitvoeringsagenda Klimaat	623	473		473				
Klimaat mondiaal	335	890		890				
Onderzoek en opdrachten	31.584	31.649		31.649				
Bijdrage aan agentschappen	81.435	114.632	0	114.632	0	0	0	0
Bijdrage aan RVO.nl	64.746	92.042		92.042				
Bijdrage aan Agentschap Telecom	4.103	4.103		4.103				
Bijdrage aan NEa	7.536	11.700		11.700				
Bijdrage aan KNMI	1.264	1.925		1.925				
Bijdrage aan NVWA	886	886		886				
Bijdrage aan RIVM	1.600	1.001		1.001				
Bijdrage aan RWS	1.300	2.975		2.975				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	142.417	145.907	0	145.907	0	0	0	0
Doorsluit COVA-heffing	111.000	111.000		111.000				
TNO kerndepartement	29.690	33.180		33.180				
TNO-SodM	1.727	1.727		1.727				
Bijdrage aan medeoverheden	1.340	1.340	0	1.340	0	0	0	0
Uitkoopregeling	1.340	1.340		1.340				
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	10.893	12.200	0	12.200	0	0	0	0
Bijdrage aan Nuclear Research Group (NRG)	8.259	8.259		8.259				
Internationale contributies	1.624	2.050		2.050				
PBL Rekenmeesterfunctie	1.010	1.891		1.891				
Stortingen begrotingsreserve	66.333	557	0	557	0	0	0	0
Storting in begrotingsreserve duurzame energie en klimaattransitie	66.333	0		0				
Storting in begrotingsreserve aardwarmte	0	557		557				
Ontvangsten	3.720.277	5.911.419	0	5.911.419	0	0	0	0
Ontvangsten COVA	111.000	111.000		111.000				
Opbrengst heffing ODE (SDE ++)	2.692.000	2.906.000		2.906.000				
Ontvangsten zoutwinning	2.511	2.511		2.511				
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	4.186	1.576.186		1.576.186				
ETS-ontvangsten	900.000	1.300.000		1.300.000				
Diverse ontvangsten	10.580	15.722		15.722				
Heffing gasleveringszekerheid	0	0		0				

Tabel 2 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbegroting 2022 incl. ISB's, NvW en amendementen	Stand 1 ^e suppletoire begroting	Mutaties 7 ^e ISB	Stand 7 ^e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Verplichtingen	13.075.972	14.671.965	1.385.000	16.056.965	0	0	0	0
waarvan garantieverplichtingen	44.200	44.200		44.200				
waarvan overige verplichtingen	13.031.772	14.627.765	1.385.000	14.416.772				

Budgetflexibiliteit

Het juridisch verplichte deel van het uitgavenbudget 2022 is circa 83%. Dit is niet veranderd ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting, aangezien de kasmiddelen IPCEI waterstof golf 2 en 3 vanaf het jaar 2023 geraamd zijn.

Toelichting

In deze zevende incidentele suppletoire begroting wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven voor deelname aan Important Projects of Common European Interest (IPCEI), specifiek de tweede en derde golf van de IPCEI waterstof. Hiervoor zijn er in julibrief middelen beschikbaar gesteld vanuit de Klimaatfondsmiddelen. De hiervoor bestemde middelen worden met deze incidentele suppletoire begroting overgeboekt van de Aanvullende Post bij het Ministerie van Financiën naar de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

IPCEI waterstof golf 2 en 3

In het klimaatakkoord is opgenomen dat Nederland in IPCEI-verband (Important Projects of Common European Interest) inzet op een sterke rol voor groene waterstof in de concurrentiepositie van Europa ten opzichte van andere werelddelen. In de julibrief heeft het kabinet middelen gereserveerd voor de ondersteuning van Nederlandse IPCEI-projecten vanuit de Klimaatfondsmiddelen. Met de IPCEI-deelname beoogt het kabinet een impuls te geven aan de ontwikkeling van de bredere waterstofmarkt en de daarvoor benodigde technologieën. Afhankelijk van een nationale toets en de beoordeling van de Europese Commissie komen projecten in aanmerking voor financiële ondersteuning. In totaal is hiervoor maximaal € 1,385 mld gereserveerd. Voor golf 2 wordt in totaal maximaal € 785 mln beschikbaar gesteld voor grootschalige elektrolyse projecten tussen 2023 en 2026. Voor golf 3 wordt in totaal maximaal € 600 mln beschikbaar gesteld voor grootschalige import, opslag, en infrastructuur projecten voor groene waterstof tussen 2023 en 2027.